

Remissyttrande

Datum 2017-02-15

Medborgarskolan Stockholmsregionen, 802006-0524

Medborgarskolans Friskolor i Stockholm AB, 556568-4965

Box 19193

104 32 Stockholm

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Regeringskansliet per e-post:

fi.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande: "Ordning och reda i välfärden" (SOU 2016:78)

Medborgarskolan Stockholmsregionen med dotterbolag avstyrker utredningens förslag i sin helhet. Det skulle kraftigt försämra föreningens möjligheter att verka och långsiktigt hota vår överlevnad. Förslaget innebär en inskränkning av verksamheten och skulle få långsiktigt negativa effekter för den sektor vi verkar i. Förslaget skulle direkt drabba våra 2067 elever i grundskola och gymnasieskola och de ca 330 medarbetarna. På dessa praktiska och principiella grunder avstyrker vi därför förslaget.

Detta gör Medborgarskolan Stockholmsregionen

Medborgarskolan Stockholmsregionen (802006-0524) grundades 1940 som en del av Studieförbundet Medborgarskolan. Sedan tidigt 1990-tal bedrivs också friskoleverksamhet som inleddes med Stockholms Fria Gymnasium (numera Påhlmans Gymnasium) inom Medborgarskolans Friskolor i Stockholm AB. Runt millennieskiftet startades Kulturama Grundskola 4-9, sedan Kulturama Gymnasium (i moderföreningen) och därefter Stockholms Tillskärarakademi Gymnasium (i dotterbolaget). Totalt omfattar verksamheten per 31 januari 2017 2067 elever i skolor som har tydliga profiler inom estetiska ämnen, entreprenörskap och textila yrken.

Som studieförbund har vår verksamhet från starten handlat om att bilda och utbilda elever, studerande och deltagare och med just utbildningen i fokus, och inte vinst. Elevenkäter visar höga betyg på trygghet, väldigt höga tal för rekommendation av skolan till andra och hög allmän nöjdhet.

Vår verksamhet bedrivs i 8 enheter, i huvudsak i Stockholms kommun men även i Sundbyberg. I övrigt finns vi i majoriteten av länets kommuner med olika verksamheter inom folkbildning.

Våra elever uppskattar att kunna välja utbildningar med den profil de önskar, och att kunna göra det hos en ideell aktör. Genom vårt sätt att driva verksamheten når elever mycket goda resultat vilket understryks i de nationella jämförelserna. I princip 100% av eleverna från grundskolan är behöriga till gymnasieskolan, samt har i övrigt höga meritpoäng. I åk 9 ligger våra elever 10-25% över de genomsnittliga provpoängen i de nationella proven avseende Stockholms stad.

Söktrycket till skolplatserna i Medborgarskolans grundskolor är ca 5-9 elever per plats beroende på skola, så därför har vi beslutat att starta fler skolor. Vi har redan idag tillstånd för en grundskola 4-9 i Sollentuna, med start 2018, och har ansökt om att starta en

grundskola 4-9 i Stockholms stad. Stockholms stads elevprognoser visar tydligt behovet av fler skolaktörer i kommunen samt i Stockholms län. Summerat så kommer det behövas 67 nya skolor mellan 2020 och 2040, bara i Stockholms stad. Till det kommer behovet i de andra delarna av länet. Det är knappast rimligt att det offentliga kan skapa detta på egen hand, när andelen elever som går i friskolor är 18-25% idag.

Konsekvenser av förslaget

Vi har genomfört beräkningar av vilka finansiella konsekvenser som förslaget skulle få för föreningen. Med utredningens sätt att bestämma operativt kapital, justerat för värdet av den fastighet som föreningen äger, så skulle högsta tillåtna vinst uppgå till ca 5 mkr per år. Det motsvarar en marginal på 1,5 procent på rörelseresultatet.

Med 1,5 procentens tillåten resultatmarginal innebär ett bortfall av 68 elever, vilket motsvarar ungefär en elev per klass, att den lilla marginalen försvinner. Så snäv är förutsättningen för att driva skola. Utan ekonomisk marginal riskeras att behov hos enskilda elever och klasser inte kan mötas. T.ex. vid behov av stöd pga. inlärningsutmaningar eller olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Åtagandet från huvudmannen att driva skolan är lika långt som den tänkta utbildningens längd, medan den enskilda elevens åtagande är mycket kortare. En ekonomisk buffert krävs för att klara detta.

Utredarens sätt att beräkna kapitalet i en kunskapsintensiv verksamhet, där humankapitalet är ryggraden och värdet, ger helt fel beräkningsgrund när kapitalet i stället ska räknas utifrån inventarier och andra mindre relevanta tillgångar. Skolor kan idag inte lägga värdet av utbildningsinsatser och kompetensutveckling i balansräkningen, så måttet operativt kapital i balansräkningen är direkt felaktigt i en kunskapsintensiv verksamhet.

Utredarens förslag om ett vinsttak skulle alltså i mycket hög grad äventyra stabiliteten och vara direkt kontraproduktivt för en trygg utbildning och arbetsplats för elever och personal. För en relativt liten aktör och i formen ideell förening är vi bland de mest utsatta och kanske de som drabbas hårdast av förslaget. Detta går helt på tvärs med en central del i utredningens uppdrag, att stärka idéburen sektor inom välfärdstjänster.

Utredaren föreslår att den juridiska person som har tillstånd att motta offentliga medel inte får driva annan verksamhet som inte är tillståndspliktig. Vi konstaterar att vi, liksom andra skolhuvudmän, också bedriver annan verksamhet inom ramen för samma organisationsnummer. I vårt fall handlar det om studiecirkel och öppna kurser till allmänheten samt vuxenutbildningar på uppdrag av YH-myndigheten. Vi skulle då behöva flytta skolverksamheten till en annan juridisk person, rimligen ett aktiebolag. Genom att flytta till ett annat bolag från en ideell förening förändras skattesituationen för den fastighet föreningen äger vilket ger avsevärda fördyringar.

En förändring av den juridiska strukturen såsom utredningen föreslår kräver en omfattande tillståndsprocess från Skolinspektionen. Skolinspektionen handlägger idag byten av huvudman med samma krav som om en ny skola skulle etableras. Det innebär ett stort administrativt arbete och faktiskt en risk att skolor som idag bedrivs inom den ideella föreningen inte får tillstånd inom ett aktiebolag, trots samma ägare.

Avslutning

Såsom representant för en del av skolvärlden som aldrig kan göra resultatöverföring till "ägarna" tycks förslaget vara osedvanligt felkonstruerat. En ideell förening har inte som

ändamål att skapa vinst till sina medlemmar, utan att bedriva en verksamhet utifrån starka värderingar om verksamhetens innehåll och inriktning.

Med förslaget som lagts riskeras att Medborgarskolan som huvudman för friskolor kommer riskminimera verksamheten, inte tillhandahålla fler skolplatser i nya skolor eller till och med stänga verksamhet. I en fortsatt verksamhet kommer vi vara extremt fokuserade på att behålla elever till varje pris, i stället för att lägga resurser på kvarvarande elever.

Utredningen skulle få långtgående konsekvenser för Medborgarskolans skolor och de människor som på olika sätt är beroende av att vår verksamhet fungerar. Utredningen visar inte att den till fullo – eller ens begränsat – inser vad som kan hända om en vinstreglering införs. Speciellt är analysen svag hur förslaget påverkar de ideella föreningarna.

Utvecklingen av den svenska välfärden kommer på sikt behöva alla krafter – inte minst alla de tusentals ideella organisationer, företag och företagare som är aktiva idag och imorgon. Med utredningsförslaget läggs en våt filt över utvecklingen. Och på sikt riskerar rimligen även andra sektorer att hotas.

Utredaren har heller inte kunnat visa att förslagen innebär att kvaliteten förbättras, att mångfalden vännas och att verksamheter inom välfärdssektorn även fortsättningsvis kan bedrivas i olika drifts- och arbetsformer eller att förslagen leder till en bättre användning av skattemedlen. Till detta kan läggas att konsekvensanalysen i hög grad är bristfällig.

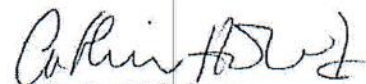
Medborgarskolan Stockholmsregionens slutsats blir därför med att utredarens förslag ska avstyrkas i sin helhet. Detta är inte en framkomlig väg för svensk skola och välfärd.

Stockholm 2017-02-23

Peter Wigert

VD

Catharina Holmberg

Styrelseordförande

